Numer 4. „ROLNIK“ 24. stycznia 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

Drugie zwyczajne **posiedzenie Komitetu** odbędzie się we wtorek d. 4. lutego **o godz. 5. po południu**. Uprzednio odbędą się posiedzenia Sekcji, a mianowicie: sadowniczo-ogrodniczej, hodowlanej, rolniczej i administracyjnej.

Przed posiedzeniem Komitetu o g. $3^1/_2$ po południu odbędzie się posiedzenie **Komisji programowej**.

L. 5552/07.

(Powtórzenie).

ODEZWA

do Rad Oddziałów c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, w sprawie wystawy opasów i ryb, połączonej z wystawą naturalnych i sztucznych środków opasowych, urządzeń stajennych, tudzież maszyn i przyrządów używanych w hodowli bydła, jaka się odbędzie w Wiedniu na St. Marx od 10.—12. kwietnia 1908 roku.

W interesie aprowizacyi Wiednia zainicyowało Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa urządzenie austryackiej wystawy bydła opasowego, wołów, świń i owiec, w połączeniu ze specyalnemi wystawami środków opasowych, urządzeń stajennych, jako też maszyn i przyrządów do hodowli bydła przeznaczonych, w halach miejskiej targowicy bydła na St. Marx w Wiedniu.

Urzeczywistnienia tejże podjęło się c. k. Towarzystwo gospodarcze w Wiedniu, przy współudziale głównych Towarzystw gospodarczych poszczególnych krajów koronnych, przedstawicieli c. k. Towarzystwa rybackiego i delegowanych zastępców miasta Wiednia.

Wystawa będzie obejmować następujące działy:

A) Bydło opasowe, podzielone według przyjętych na wiedeńskim targu bydła cech, a mianowicie: 1) woły, 2) byki, 3) krowy i jałówki, 4) cielęta. Premiowanie następuje w trzech oddziałach, a mianowicie: a) woły z fabrycznych i wielkich zakładów opasania, b) woły z rolniczych gospodarstw, c) byki, krowy, jałówki i cielęta, tak, że w tych grupach zgłoszone okazy ze sobą konkurują i tylko w jednej z tych grup mogą być ze sobą porównywane. Wystawa bydła pomieszczoną będzie w krytej hali na stałych i odgraniczonych stanowiskach. B) Świnie tuczne podzielone na: a) angielskie rasy, b) niemieckie rasy, c) krzyżowanie tychże, d) inne rasy i tychże krzyżowania: 1. Świnie karmione na mięso i podświnki od mniej więcej 3 miesięcy do 1 roku. 2. Świnie tłuste od mniej więcej 10 miesięcy do 2 lat. Przy ocenie świń własny chów będzie szczególnie uwzględniony. Wystawa świń będzie pomieszczoną w krytej ze wszystkich stron zamkniętej hali, w stale odgraniczonych zagrodach. C) Owce tuczne rozmaitych ras: 1) owce, 2) jagnięta. D) Ryby i skorupiaki: 1) ryby wód słodkich i raki, 2) ryby morskie i skorupiaki. E) Środki opasowe: 1) naturalne, 2) sztuczne. F) Urządzenia stajenne, maszyny i przyrządy w hodowli używane. Jako nagrody ustanowiono dla kollekcyi: pierwsza kategorya nagród: złote medale państwowe albo odpowiednie nagrody pieniężne; druga kategorya nagród: nagrody honorowe albo odpowiednie nagrody pieniężne; trzecia kategorya nagród: dyplomy honorowe albo odpowiednie nagrody pieniężne. Dla pojedynczych okazów: pierwsza kategorya nagród: srebrne medale wystawowe albo odpowiednie nagrody pieniężne; druga kategorya nagród: bronzowe medale wystawowe albo odpowiednie nagrody pieniężne; trzecia kategorya nagród: dyplomy uznania albo odpowiednie nagrody pieniężne. Nagrody pieniężne, podzielone na poszczególne kategorye, są głównie dla włościańskich hodowców zastrzeżone.

Dla wszystkich nagród miarodajnem jest postanowienie, że te mogą być przyznane tylko za rzeczywiście dobre i godne premiowania przedmioty okazowe.

Zaznaczyć należy, że się głównie rozchodzi tak przy tej sposobności, jak wogóle przy popycie na targu wiedeńskim o sztuki średniej wielkości, cienkokostne, doprowadzone na skutek zupełnego opasu do pełnej mięsności.

Wszystkie na wystawę dostawione zwierzęta muszą być opatrzone przepisowymi paszportami.

Brak przepisowych paszportów lub innych dowodów, podobnie jak mylność tychże, wyklucza zwierzęta od dopuszczenia na wystawę.

Co do dopuszczenia zwierząt doręczy się zgłaszającym się w swoim czasie dowód dopuszczenia.

Za przedmioty okazowe grup A, B, C, D nie pobiera się wynagrodzenia za stanowiska.

Poczyniono odpowiednie kroki celem otrzymania zniżek kosztów transportowych, a udzielenie tychże jest zapewnione.

Pasza i słoma będzie na wystawie w odpowiednej ilości i jakości do dyspozycyi, jednak dozwolonem jest wystawcom sprowadzać paszę.

Komitet wystawowy dołoży starań, by odbyła się próba bicia premiowanych zwierząt wystawowych, na którą przeznacza się pewna ilość nagród.

Wyniki tej próby będą w swoim czasie ogłoszone.

Ponieważ poprzednie wystawy opasów, podjęte w latach 1890, 1898 i 1906, odbyły się z wielkiem powodzeniem dla naszej produkcyi mimo konkurencyi węgierskiej, która tym razem na nasze żądanie została zupełnie wykluczoną, ponieważ dalej rozchodzi się obecnie o wykazanie dostatniej obfitości jakościowych opasów, w poparciu usiłowań podjętych przez Wysoki Sejm krajowy i c. k. galic. Towa-

rzystwo gospod. łącznie z innemi Towarzystwami rolniczemi w Austryi — celem niedopuszczenia dowozu bydła obcego—; ponieważ wreszcie Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa za wydatną opiekę i pomoc udzieloną Towarzystwu naszemu, przy doprowadzeniu do skutku Agencyi dla sprzedaży materyału rzeźnego, co do której bliższe szczegóły zawiera Odezwa Komitetu z dnia 25. września 1907 L. 5521. wyczekuje dowodów żywego zainteresowania się rolników naszych sprawą podniesienia produkcyi materyału rzeźnego — zwraca się niniejszem podpisany Komitet do J. W. Panów Prezesów i Rad Oddziałów, jak również do wszystkich członków c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego z prośba o jak najliczniejsze obesłanie wystawy opasów w r. 1908—tak, aby Towarzystwo nasze wystąpić mogło godnie z własnym osobnym działem zbiorowym na tej wystawie.

Zgłoszenia upraszamy nadsyłać niezwłocznie do Biura Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego (Karola Ludwika L. 3).

W myśl powołanej odezwy zajmuje się w Wiedniu działem naszej wystawy tamtejsze miejskie Biuro pośrednictwa w sprzedaży materyału rzeźnego i mięsa (städtische Übernamhsstelle), jako organ wiedeńskiej Agencyi (landwirtschaftliche Viehvertungsstelle).

Pomienione Biuro pośrednictwia zajmie się w szczególności w miarę zleceń podpisanego Komitetu:

a) zgłoszeniem okazów i przedmiotów wystawowych w Komitecie wykonawczym wystawy,

b) odbiorem z wagonów,

c) żywieniem i obsługą opasów,

d) ubezpieczeniem zwierząt wystawowych od ognia na koszt wystawców, pobierając 5 halerzy od 100 koron ubezpieczonej wartości,

e) sprzedażą zwierząt wystawowych,

f) w razie, gdyby zwierzęta wystawowe już przez wystawcę zostały sprzedane — przeprowadzeniem potrzebnych jeszcze załatwień.

Wszelkie te czynności przedsięweźmie wiedeńskie miejskie Biuro pośrednictwa za pobraniem jedynie kosztów własnych bez doliczania jakiejkolwiek prowizyi.

Podpisany Komitet przeszle wszystkim zgłaszającym się wystawcom odpowiednie formularze zgłoszeń i powiadomi ich o uzyskanej zniżce kosztów transportowych, jak również co do czasu przesyłki okazów wystawowych. Bydło i nierogacizna muszą być przed wysłaniem na wystawę poddane oględzinom jednego z inspektorów hodowli przy Komitecie, który orzeknie co do dopuszczalności poszczególnych okazów.

Oświadczając wreszcie gotowość do udzielania wszelkich pożądanych wyjaśnień i wskazówek, uprasza podpisany Komitet wszystkich interesowanych jak najusilniej o dołożenie wszelkich starań, aby wiedeńska wystawa opasów c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego wykazała dowodnie postęp i zasobność tej dla kraju i dla państwa tak ważnej gałęzi produkcyi rolniczej.

Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego.

Prezes: *St. Brykczyński m. p.*

Za sekretarza: *Dr. cam. Aug. Rodakiewicz m. p.*

B) Ze spraw bieżących.

Z Komisji dla organizacji handlu materjałem rzeźnym. Zwraca się uwagę wszystkich interesentów, że należy odpowiadać **niezwłocznie** na zapytania Agencji, dotrzymywać bezwarunkowo wszelkich terminów, ustalonych w myśl przeprowadzonej korespondencji i podawać w listach adres dokładny z oznaczeniem stacji pocztowej, telegraficznej i kolejowej.

Pośrednictwo w sprzedaży nierogacizną jest wprawdzie objęte programem Agencji, jednak dział ten na razie jeszcze podjętym nie został.

Na skutek obrad przeprowadzonych na posiedzeniu komisji d. 15. b. m, udali się pp. Dr. Kazimierz hr. Szeptycki i Henryk Potworowski do Wiednia celem popierania spraw Agencji. Najbliższe posiedzenie Komisyi odbędzie się dnia 25. b. m. o godz. 11. przed południem.

Dnia 22. b. m. zabierał głos ref. dr. cam. August Rodakiewicz o organizacji handlu materjałem rzeźnym i o wiedeńskiej wystawie opasów na Walnem Zebraniu Oddziału w Przemyślanach.

Sekcja rybacka odbyła zwyczajne posiedzenie dnia 21. b. m.

Komitet wniósł petycję do wspólnych Delegacji na ręce członka Delegacji Dra Włodzimierza Bolesty-Kozłowskiego w sprawie **podniesienia ceny remont**.

Komitet podjął odpowiednie kroki celem zapewnienia dla **obór zarodowych** odpowiednich zasiłków, któreby zapewniły odpowiednie przezimowanie materjału hodowlanego.

Na podstawie opinii Rad Oddziałów przedstawiono c. k. Namiestnictwu na **zarządców przymusowych** większych posiadłości rolnych:

Piszczakowskiego Zygmunta z Cyganów dla c. k. Sądu powiatowego w Borszczowie, Sochanika Felicjana z Mielnicy dla c. k. Sądu powiatowego w Mielnicy, Piotrowskiego Władysława z Janowa dla c. k. Sądu powiatowego w Janowie, Kuśniewicza Władysława z Kowenic dla c. k. Sądu powiatowego w Samborze, Potena Wiktora z Błażowa dla c. k. Sądu powiatowego w Samborze.

Z Oddziałów.

Walne zebranie **Oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego** odbędzie się we wtorek d. 28. b. m. o godz. 10. przed południem w sali Rady powiatowej z następującym porządkiem dziennym.

1) Sprawozdanie z czynności Oddziału w roku 1907 na podstawie dołączonego drukowanego; 2) Przyjęcie nowych członków Oddziału; 3) Wybór delegatów na Radę ogólną Towarzystwa, która się zbierze we Lwowie w połowie marca; 4) Wnioski członków; 5) Zwiedzenie wspólne wystawy ruchomej Ligi pomocy przemysłowej, odbyć się mającej w Stryju — i tamże 6) Wykład o przemyśle krajowym i jego poparciu.

Ogłoszenia i rozporządzenia władz.

Ze względu na obecny stan zarazy pyska i racic w kraju c. k. Namiestnictwo, znosząc swe obwieszczenia z 3., 9. i 21. grudnia 1907 L. 153.750, 157.317 i 162.864, zarządza na podstawie §§ 3., 20. i 26. ustawy z 29. lutego 1880 (Dz. p. p. L. 35) i rozporządzenia wykonawczego z 12. kwietnia 1880 (Dz. p. p. L. 36) aż do odwołania co następuje:

I.

Celem powstrzymania dalszego rozwleczenia się zarazy i rychłego jej stłumienia ustanawia się zapowietrzone przestrzenie, obejmujące następujące gminy z przysiółkami i obszary dworskie:

a) w powiecie politycznym Kraków: Batowice, Bibice, Bolechowice, Boleń, Bosutów, Branice, Czulice, Dojazdów, Dziekanowice, Garlica murowana, Giebułtów, Głęboka, Karniów, Karniowice, Kobylany, Kocmyrzów, Kościelniki, Krzysztoforzyce, Modlnica, Prusy, Przylasek Rusiecki, Raciborowice, Ruszcza, Sulechów, Tomaszowice, Trojanowice, Ujazd, Węgrzce, Węgrzynowice, Wolica, Wrożynice, Wyciąże, Zastów, Zelków;

b) w powiecie politycznym Przemyślany: Gliniany, Laszki Królewskie, Poluchów Wielki, Połonice, Połtew, Rozworzany, Wyżniany, Zamoście, Zeniów;

c) w powiecie politycznym Skałat: Bucyki, Grzymałów, Okno, Ostapie, Pajówka, Zielona;

d) w powiecie politycznym Zbaraż: Hnilice Małe, Hnilice Wielkie, Hołotki, Koszlaki, Pałczyńce, Toki.

Te obszary są zamknięte do wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania zwierząt racicowych (bydła rogatego, owiec, kóz, świń) bez różnicy wieku.

W tych obszarach zamkniętych wzbronione jest:

1. Odbywanie targów, wystaw na zwierzęta racicowe (bydło rogate, owce, kozy i świnie).

2. Ładowanie i wyładowywanie zwierząt racicowych na stacji kolejowej: Grzymałów.

Przewóz zwierząt racicowych przez zamknięte obszary dozwolony jest wyłącznie koleją i to bez przeładowania.

Obrót wewnętrzny w obszarach zamkniętych dozwolony jest o tyle, o ile właściwe Starostwa z powodu wybuchu zarazy w pewnych miejscowościach nie wydały specjalnych zarządzeń ograniczających.

Starostwa w Krakowie, Przemyślanach, Skałacie i Zbarażu upoważnione są udzielać w wypadkach uwzględnienia godnych pozwoleń na przywóz zwierząt racicowych celem aprowizacji miejsc konsumcyjnych rejonu zamkniętego na natychmiastową rzeź, przy zachowaniu przepisów ogólnych o ruchu tych zwierząt i przy zarządzeniu właściwych środków ostrożności.

II.

W sprawie wywozu zwierząt racicowych z niezamkniętych obszarów Galicji poza granice kraju postanawia się:

Wywóz bydła rogatego, owiec i kóz.

1. Bydło rogate, owce i kozy z wolnych od zarazy i niezamkniętych gmin i obszarów dworskich powiatów politycznych: Bóbrka, Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Husiatyn, Kamionka strumiłowa, Kraków powiat, Lwów miasto i powiat, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Złoczów, wolno przy zachowaniu obowiązujących w tej mierze przepisów wywozić do innych krajów koronnych:

a) wprost do rzeźni bez ograniczenia. W tym wypadku organ wykonujący oględziny na stacji nadawczej winien na paszportach wyraźnie zaznaczyć, że zwierzęta przeznaczone wprost do rzeźni . . . . (die Thiere sind direkt nach dem Schlachthause in . . . . bestimmt).

b) na wolne targi pod warunkiem, że przed wyprowadzeniem zwierząt z miejsca pochodzenia weterynarz urzędowy sprawdzi każdym razem niepodejrzany stan zdrowia wszystkich zwierząt racicowych w tej miejscowości (gminie i ob. dworskim) i uwidoczni to na paszportach (sämmtliche Klauentiere in . . . . am . . . . untersucht und unbedenklich befunden), oraz, że zwierzęta przeznaczone do transportu będą bezpośrednio po tem zbadaniu odstawione do stacji kolejowej pod konwojem i tam natychmiast załadowane.

Koszta badania zwierząt w miejscu pochodzenia i koszta odkonwojowania zwierząt, przeznaczonych do transportu, ponosić ma strona.

Posyłki bydła rogatego z wymienionych powiatów politycznych, co do których nie dopełniono tego warunku (rewizji weterynarskiej wszystkich zwierząt racicowych w miejscu pochodzenia), mogą być wywożone na wolne targi w innych krajach koronnych tylko z centralnej targowicy bydlęcej w Krakowie, a mianowicie:

a) o ile pochodzą z powiatów politycznych: Buczącz, Czortków, Kamionka strumiłowa, już w 24 godzin po nadejściu na tę targowicę, dopóki rzeczone powiaty są całkowicie wolne od zarazy pyskowo-racicowej i zarazy płucnej, a zwierzęta zarówno przy wyładowaniu jak i przy załadowaniu na stacji kolejowej w Krakowie okażą się zupełnie zdrowe i niepodejrzane;

b) o ile zaś będą pochodzić z wolnych od zarazy i z niezamkniętych miejscowości powiatów politycznych: Bóbrka, Borszczów, Brody, Brzeżany, Husiatyn, Kraków powiat, Lwów miasto i powiat, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Złoczów, dopiero po odbyciu bez zarzutu 5 dniowej obserwacyi weterynarskiej w stajniach targowicy, licząc od chwili załadowania transportu w stacyi nadawczej.

2. Przepisy, tyczące się wywozu bydła rogatego, owiec i kóz z innych powiatów politycznych oraz miasta Krakowa do króiestw i krajów zastąpionych w Radzie Państwa pozostają niezmienione.

3. W celu zapobieżenia zawleczeniu zarazy pyska i racic do państwa niemieckiego i utrzymania wolnego eksportu do tego państwa, stosownie do obwieszczeń z 28. lutego 1902 L. 22.805, 30. marca 1904 L. 12.024 i rozporządzenia z 3. kwietnia 1906 L. 40.550 oraz obwieszczeń z 22. kwietnia i 1. maja 1906 L. 47.709 i 56.299, 13. lipca i 11. października 1907 L. 82.870 i 125.706 postanawia się, że z powiatów politycznych: Bóbrka, Bohorodczany, Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Dolina, Horodenka, Husiatyn, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kołomyja, Kosów, Kraków powiat, Lwów miasto i powiat, Nadwórna, Peczeniżyn, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn, Skałat, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tłumacz, Trembowla, Turka, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Złoczów, Żydaczów wolno wywozić bydło rogate do Niemiec tylko za specjalnem pozwoleniem c. k. Namiestnictwa.

Wyjątek stanowi bydło rogate z wymienionych powiatów, dopóki w nich nie panuje zaraza płucna lub pyska i racic wprowadzone do oddziału centralnej targowicy bydlęcej, w Krakowie, na bydło przeznaczone do państwa niemieckiego, którego wywóz z tego oddziału targowicy do Niemiec odbywać się może bez specjalnego pozwolenia c. k. Namiestnictwa, jeżeli zachowano warunki konwencji weterynaryjnej z Niemcami ogłoszonej w Dz. p. p. Nr. 25 ex 1906 i postanowienia reskryptów z 2. marca 1902 L. 22 805, 30. marca 1904 L. 12.024, 3. i 22. kwietnia 1906 L. 40.550 i 47.709, 13. lipca i 11. października 1907 L. 82.870 i 125.706, tudzież, jeżeli przed wysłaniem na targowicę weterynarz urzędowy sprawdzi na koszt strony niepodejrzany stan zdrowia wszystkich zwierząt racicowych w miejscu pochodzenia (gminie i obszarze dworskim), bydło przeznaczone do transportu stosownie poznaczy, umieści w stosownem odosobnieniu od innych zwierząt racicowych i postawi pod strażą w 5-dniową obserwacyę, a po jej upływie i ponownem stwierdzeniu przez weterynarza urzędowego niepodejrzanego stanu zdrowia obserwowane zwierzęta będą odstawione pod konwojem do najbliższej stacyi kolejowej i tam bezzwłocznie załadowane przy zachowaniu obowiązujących w tej mierze przepisów.

Bydło rogate, które nie odbyło 5-dniowej obserwacyi w miejscu pochodzenia, a co do którego wypełniono inne warunki przytoczone w poprzednim ustępie, może odbyć tę obserwacyę w stajniach targowicy krakowskiej, przeznaczonych na bydło wywożone do Niemiec, przyczem okres obserwacyjny liczyć się ma od chwili załadowania zwierząt do wagonów w stacji nadawczej.

Na paszportach takich transportów należy podać dzień i wynik badania zwierząt, ich znaki, datę rozpoczęcia i ukończenia obserwacji, ewentualnie dzień i godzinę ich załadowania, oraz okoliczność, że zwierzęta pochodzą z politycznych powiatów wolnych od zarazy płucnej oraz pyska i racic i mają być wprowadzone do oddziału względnie do stajen targowicy krakowskiej, przeznaczonych na bydło do Niemiec celem odbycia obserwacji.

Z innych powiatów politycznych oraz z miasta Krakowa wolno, dopóki w nich nie panuje zaraza płucna lub pyska i racic, wywozić i nadal bydło rogate do Niemiec przy zachowaniu obowiązujących w tej mierze przepisów, pod warunkiem, że przed wyprowadzeniem zwierząt z miejsca pochodzenia weterynarz urzędowy sprawdzi każdym razem niepodejrzany stan zdrowia wszystkich zwierząt racicowych w tej miejscowości i uwidoczni to na paszportach, oraz, że zwierzęta, przeznaczone do transportu, będą bezpośrednio po tem zbadaniu odstawione do stacji nadawczej pod konwojem i tam natychmiast załadowane przy zachowaniu obowiązujących w tej mierze przepisów.

III.

Wywóz świń.

Pod względem wywozu świń z Galicji i z miejscowości niewcielonych do powyżej wymienionego obszaru zamkniętego do innych królestw i krajów zastąpionych w Radzie państwa obowiązują przepisy obwieszczenia z 2. listopada 1907 L. 135.458.

Obwieszczenie niniejsze nie narusza w niczem przepisów normujących obrót zwierzętami racicowemi wewnątrz kraju.

Przekroczenia tego rozporządzenia, które wchodzi w wykonanie dnia 15. stycznia 1908, karane będą według § 45 ustawy z dnia 24. maja 1882 (Dz. p. p. Nr. 51).

To się podaje do powszechnej wiadomości.

C. k. Namiestnictwo.

Lwów, dnia 14. stycznia 1908.

KRONIKA.

W krajowej Szkole ogrodniczej w Tarnowie rozpoczyna się rok szkolny 1908/9 w pierwszej połowie kwietnia br. Podanie o przyjęcie uczni należy wnosić najdalej do 15. marca br. pod adresem dyrekcji szkoły, która udziela na żądanie wszelkich bliższych wyjaśnień co do warunków przyjęcia, programu nauki itp.

Szkoła gospodyń w Olesku, przeniesiona chwilowo do Pietrycz p. Krasne, obejmuje obecnie działy następujące: kuchnie, piekarnie, pralnie, prasowalnie, szwalnie, mleczarnie i chów. zwierząt domowych. Na życzenie Wydziału krajowego zawiązał dotychczasowy Komitet założycielek Stowarzyszenie pod nazwą: „Towarzystwo dla gospodarczego wykształcenia kobiet w Olesku“. Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być każdy bez różnicy płci, kto ukończył przynajmniej 18. rok życia i zobowiąże się opłacać rocznie tytułem wkładki 10 K. prócz jednorazowego wpisowego w kwocie 2 K. Do obecnego zarządu należą panie: Jadwiga hr. Badeniowa jako Przewodnicząca; Stefania Obertyńska jako skarbniczka i Janina Karłowicz jako sekretarka.

Instytucja konsulentów rolniczych doznaje ze strony węgierskiego Ministerstwa rolnictwa nadzwyczajnej opieki. Jak wynika z przedłożonego budżetu węgierskiego Ministerstwa rolnictwa, przyjdzie do ustalenia konsulentów rolniczych we wszystkich niemal państwach tak, że węgierskie Ministerstwo rolnictwa będzie posiadało jak najdokładniejsze informacje o stosunkach targowych i o konjunkturze eksportowej. Komitet Towarzystwa naszego przedłożył w swoim czasie szczegółowo uzasadniony memorjał, wykazujący potrzebę ustanowienia takich fachowych sprawozdawców w państwach zagranicznych. Odpowiedzi urzędowej na memorjał ten Komitet nie otrzymał — i może akcja węgierska spowoduje nasz Rząd do zadośćuczynienia życzeniom naszych rolników.

Kraj. Rada kolejowa odbyła posiedzenie pod przewodnictwem marszałka hr. Badeniego. Rada rozpoczęła dyskusję nad sprawozdaniem z czynności o popieraniu budowy kolei lokalnych w r. 1907. Sprawozdanie to proponuje zalecić pod pewnymi warunkami budowę kolei Zakopane-Świnica; w sprawie kolei Muszyna-Krynica stwierdza, że interesenci nie spłacili zawarunkowanej sumy, że więc staranie o koncesję podjęte będzie, gdy pełna kwota będzie spłacona. W sprawie kolei Drohobycz-Truskawiec Wydział kraj. przedłożył rządowi projekt wstępny, ale dotąd nie zarządzono rewizji trasy. W sprawie kolei Wieliczka-Mszana dolna przeprowadzono już zdjęcie dla wypracowania projektu generalnego. W sprawie kolei Janów-Bóbrka zawarcie kontraktu spółkowego będzie mogło nastąpić po zapewnieniu reszty potrzebnego kapitału. Koleją Nisko-Głogów zajmie się Wydział krajowy dopiero na wiosnę. Sprawa kolei Złoczów-Sasów-Usznia jest w zastoju z powodu niemożności zaciągnięcia pożyczki. Wreszcie uznano za potrzebną kolej lokalną do Brzozowa.

Przyboczna Rada weterynaryjna odbyła pod przewodnictwem Ministra rolnictwa Ebenhocha plenarne posiedzenie. Omawiano zarządzenia, jakie są potrzebne z powodu dojścia do skutku umowy weterynaryjnej z Węgrami. Po dłuższej dyskusji przyjęto rezolucję, zaproponowaną przez pp. Kozłowskiego, Tollingera i Hohenbluma tej treści, aby w ramach umowy weterynaryjnej rząd starał się o skuteczną ochronę bydła w krajach. P. Hohenblum wystąpił przeciw przywozowi bydła i mięsa z zagranicy, wskazując na to, że stan bydła w Austro-Węgrzech wystarcza na pokrycie własnej konsumcji.

Preliminarz budżetu na rok 1908 Wydział krajowy już wygotował. Wydatki preliminowane są na 50,258.292 kor., czyli o 7,408.715 kor. więcej, niżeli w roku 1907. Niedobór na r. 1908 wynosić będzie prawie 10 miljonów, które Wydział kraj. proponuje pokryć krótkoterminową pożyczką.

Włości rentowe. Krajowa komisja dla włości rentowych na ostatniem posiedzeniu uchwaliła 68 pożyczek rentowych w sumie 581.800 kor., zaś od chwili wejścia w życie tej instytucji przyznano ogółem 221 pożyczek rentowych w sumie 2,113.650 kor.

Taryfa pocztowa dla płatnych dodatków do gazet. Jeszcze w marcu 1905 r. zniżyło Ministerstwo handlu znacznie taryfę dla płatnych dodatków do gazet, mianowicie w ten sposób, że opłata za transport takiego dodatku wynosi do wagi 10 gr. $^{1}/_{3}$ hal., do wagi 20 gr. $^{2}/_{3}$ hal. a do wagi 30 gr. 1 hal. Zaprowadzając tak nizką taryfę, przypuszczało Ministerstwo handlu, że świat handlowy i przemysłowy będzie w wielkiej mierze korzystał z tak taniego środka reklamy. Z udogodnienia tego korzystają też rzeczywiście kupcy i przemysłowcy w prowincjach zachodnich państwa. W przypuszczeniu, że tutejszokrajowi kupcy i przemysłowcy nie znają tych udogodnień i dlatego z nich nie korzystają, przypomina dyrekcya poczt i telegrafów o tem rozporządzeniu Ministerstwa handlu.

Obieżysasi. Z Oświęcima donoszą: Mimo ostrzeżeń wyjeżdża już teraz, a więc o kilka tygodni wcześniej, niż zazwyczaj, wielu robotników rolnych do Prus, celem szukania pracy. Wychodźcy ci czekają na razie na granicy. Obecnie znajduje się bez zajęcia 300 robotników rolnych w Nowym Bieruniu, 500 w Mysłowicach, a przeszło 150 w Oświęcimie. Znaleźli się oni nie tylko w przykrem położeniu, ale nadto wywołują niezdrową konkurencyę i wy-

zysk. W kołach pracodawców-Niemców rozwija się agitacya, aby tego roku nie przyjmować do pracy galicyjskich wychodźców, lecz tylko wychodźców amerykańskich, którzy obecnie tłumnie wracają do kraju. W tym celu ma być zorganizowane osobne biuro w Hamburgu.

Ostrzeżenie. Według otrzymanych przez Prezydjum c. k. Namiestnictwa informacyj, niejaki Mirko Livadić, agent, rodem z Kroacji-Slavonii, rozwija w ostatnich czasach żywą propagandę za wychodźtwem do Brazylji i posługuje się w tym celu także pomocą prasy. Prezydjum ostrzega jednak najusilniej interesowane koła ludności, aby agentowi temu, na którego postępowanie wniesiono mnóstwo zażaleń, nie ufały i żadną miarą nie dawały posłuchu jego namowom do wychodźtwa do Brazylji.

Ostrzeżenie przed emigracyą. Z powodu rozszerzanych wieści, jakoby za kilka miesięcy w Stanach Zjednoczonych zamknięte fabryki miały być znowu otwarte i jakoby było potrzeba obcych sił robotniczych, należy stwierdzić, że wiadomości te nie są oparte na żadnych realnych podstawach i rozgłaszają je agencyi Towarzystw żeglugi celem zwiększenia liczby podróżujących do Ameryki.

Obniżenie stopy procentowej następuje stalecznie i jest wyrazem złagodzenia przesilenia pieniężnego wywołanego przesileniem amerykańskiem. Bank angielski obniżył dyskont na $5^0/_0$, Bank francuski na $3^1/_2{}^0/_0$, Bank państwowy w Berlinie na $6^1/_2{}^0/_0$, a Bank Austro-Węgierski na $5^0/_0$.

Zniżenie taryfy przewozowej. Ceny przewozu ropy na kolejach państwowych dla celów opałowych w fabrykach zostaną w najbliższych dniach zniżone do 1 kor. 17 hal. Cena przewozu ropy będzie wobec tego zupełnie równa z ceną przewozu węgla.

Nowa kolej. Dominik hr. Potocki i p. Michał Polaski otrzymali koncesyę wstępną na budowę kolei normalnotorowej Rachin-Dolina-Perehińsko-Niebyłów.

Z kolei. Celem lepszego ogrzewania pojedynczych przedziałów w wozach osobowych podczas zimy zmniejszono począwszy od 3. stycznia b. r. aż do odwołania garnitury wozowe przy pociągach osobowych nr. 313/1215 i 1218/314 między Lwowem a Czortkowem i zastanowiono z tegoż powodu przy odnośnych pociągach na powyższy okres czasu kurs bezpośrednich wozów II. i III. klasy pomiędzy Lwowem i Czortkowem.

Nazwa stacyi Tłumacz-Pałahicze zmienioną została na Pałahicze, a Tłumacz-Miasto na Tłumacz.

Nowy urząd pocztowy. Z dniem 16. b. m. wejdzie w życie urząd pocztowy w miejscowości Werbiąż niżny (powiat Kołomyja) ze zwykłym zakresem czynności i nazwą „Werbiąż niżny“. Miejscowy okręg doręczeń nowego urzędu pocztowego stanowić będą gmina i obszar dworski Werbiąż niżny, zamiejscowy zaś gminy Werbiąż wyżny i Sopów.

Wiadomości handlowe.

Z Oddziału handlowego przy Komitecie c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego. W ostatnich dniach zaofiarowała Ameryka Europie większe partje pszenicy po cenie znacznie zniżonej. Okoliczność ta, jak również stwierdzenie dobrych zbiorów w Argentynie, spowodować musiała spadek cen pszenicy na targach europejskich. Do obniżenia cen w naszym kraju przyczyniły się głównie Węgry, przez dostawę na tutejsze targi pewnych ilości pszenicy i żyta. W przeciwieństwie do masowego targu cena żyta zdołała się utrzymać w Niemczech na dawnej wysokości, a to dzięki łatwemu zbytowi każdej partyi, jaka tylko na targu się pojawi.

Przy owsie i jęczmieniu brak większego zainteresowania, popyt na te produkty słaby i dlatego podaż okazała skłonność do ustępstw. Nasienie koniczyny czerwonej wobec skrzętnego wykupywania go na eksport z dnia na dzień rośnie w cenie i nabywcy tego nasienia do siewu jesiennego przygotowani być muszą na płacenie wysokich cen.

Płacono za 50 klgr. w koronach:

Pszenicę od 11·80 do 12·20, żyto od 11·60 do 12·00, jęczmień pastewny od 7·40 do 7·80, jęczmień browarniany 8·50 do 9·00, groch Victoria od 11·00 do 12·00, wyka od 6·80 do 7·50, bobik od 7·00 do 7·40, kukurydza od 8·15 do 8·30, koniczyna czerwona od 80·00 do 95·00, koniczyna szwedzka od 70·00 do 90·00, koniczyna biała od 40·00 do 50·00, tymotka od 35·00 do 40·00.

Rolnicza agencya sprzedaży materyału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 20. stycznia 1908.

Spęd: 3.507 wołów opasowych; 00 wołów z paszy; 687 bydła drobnego. Razem 4.194 sztuk. Według gatunku: 2.866 wołów; 638 buhajów; 622 krów; 68 bawołów. Razem 4.194 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 82—95; secunda: 70—81; tertia 62 do 68; woły węgier. siwe prima: 68—81: secunda: 58—66; tertia 49 do 57; woły węgier. zabarwione prima: 81—95; secunda: 68—80; tertia: 58—67; wyjątkowo: 0—98; woły galicyjskie: prima: 78—88; secunda: 72—77: tertia: 64—70; wyjątkowo 00—92; buhaje prima: 64—70; secunda i tertia: 52—62; wyjątkowo: 72—76; krowy prima: 61—68; secunda i tertia 52—60; wyjątkowo: 00—80; bawoły prima: 44—48; secunda i tertia: 38—40; wyjątkowo: 00—00; woły z paszy: 00—00; bydło drobne: 34—54.

Uwaga: Spęd był słabszy o 466 sztuk od zeszłotygodniowego. Targ był słaby, ponieważ rzeźnicy posiadali zapasy dawniejsze. Prima straciły o 2 K, a secunda i tertia od 3 — 4 K. Buhaje i bydło drobne od 2 — 3 K. Nie sprzedano sztuk 306.

Kraków, dnia 17. stycznia 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 346, cieląt 310, owiec i kóz 0, nierogacizny 370, razem 1026 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 68—72 koron, woły 60—75 kor., krowy 60—00 kor., jałownik 56—58 kor., cielęta 68—105 kor. nierogaciznę tuczną 76—00 kor, **bitej wagi:** nierogaciznę 104—130 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 145—300 kor., krowy 86—200 kor., buhajki i jałówki 80 do 150 kor., cielęta 20 - 50 kor., owce i kozy 00—00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 720 szt. na konsumcyę innych gmin kraju 236 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 20 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Kraków, dnia 21. stycznia 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 216, cieląt 232, owiec i kóz 4, nierogacizny 229, razem 681 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 00—00 koron, woły 00—00 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00—00 kor, cielęta 00—00 kor., nierogaciznę tuczną 84 — 96 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 110—130 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 150—250 kor., krowy 81—160 kor., buhajki i jałówki 58 do 150 kor., cielęta 18—50 kor., owce i kozy 16—18 kor., buhaje 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 356 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 280 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 45 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej. Transakcya słaba.

Sprawozdanie targowe Biura Tow. Gospod. w Tarnopolu z dnia 17. stycznia 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 11·80-12·50, Żyto 10·50-11, Jęczmień browarniany 6·80—7·25, Groch Victoria 10·0 -11, Groch zwykły 8 — 9, Owies 6·00—6·30, Hreczka 7·50—8·00, Wyka 6·00-6·50 Koniczyna czerwona 75—85, Koniczyna biała 29·00— 45·00.

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 25·50—26·00, na zimowe miesiące 00·00—00·00, nadkontyngent 18·50—19·00.

Bank rolniczy.

Lwów, dnia 18. stycznia. — Za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa 11·90 — 12·10, pszenica na termina 00·00 — 00·00 żyto gotowe 11·80 — 12·00 żyto na termina 00·00 do 00·00 owies obroczny gotowy 6·80 — 7·00 owies obroczny na termina 00·00 — 00·00 jęczmień pastewny 7·40 — 7·60 jęczmień browarniany 8·00 — 8·50 rzepak 00·00 — 00·00 lnianka 00·00 — 00·00 groch pastewny 7·20 — 7·60, groch do gotowania 10·00 — 11·00, wyka 7·00 — 7·40 bobik 7·20 — 7·40, hreczka 0·00 — 0·00, kukurudza nowa 8·20 — 8·40 kukurudza stara 0·00 — 0·00, chmiel za 56 kilo 00·00 — 00·00 koniczyna czerwona 85·00 — 95·00, koniczyna biała 40·00 — 55·00, koniczyna szwedzka 80·00 — 90·00, tymotka 32·00 — 38·00.

Spirytus paritas Tarnopol za 100 litr. gotowy od 53·00 — 53·25, spirytus paritas Tarnopol na termina 00·00 — 00·00 spirytus ekskontyngentowany 37·25 — 37·50

Przy słabszym popycie tendencya zniżkowa przeważa, — ceny zbóż obniżają się. Koniczyna czerwona poszukiwana, to też ceny jej stale się podnoszą.

Wydawnictwa rolnicze popularne Komitetu c. k. galic. Tow. gospodarskiego

do nabycia

w biurze Komitetu (Lwów, Karola Ludwika 3.)

po następujących zniżonych cenach dla członków Towarzystw gospodarczych, Kółek rolniczych i Spółek włościańskich:

	K. h.
Pomoc przy porodach u krów — T. Sochaniewicz. Wydanie drugie z 33 ryc. w tekście (oprawne)	1·—
O wierzbach koszykarskich — Wł. Tyniecki. Wydanie drugie.	1·—
Nawozy własnego gospodarstwa — Świeżawski	—·50
Choroby roślin — dr Frank i dr. Sorauer, tłum. z niemieckiego (oprawne)	2·—
Zbiór i przechowywanie roślin pastewnych — dr. Böhmer, tłum. z niemieckiego (oprawne) .	1·80
Hodowla nasion traw pastewnych — Janowski (opr.)	1·—
Cele i zadania uprawy łąk — Janowski . .	—·80
Sztuczne nawozy — Wł. Szybiński . . .	—·80
Poglądy na gruźlicę u bydła — Fried . .	1·—
Pamiętnik c. k. galic. Tow. gosp. (oprawne) .	1·—
O żniwiarkach i pługach wieloskibowych — Rylski.	—·20
Ile używać saletry chilijskiej	—·20
Wychów bydła mlecznego — dr. M. Pańkowski .	—·20
Gruda z brahy — dr. A. Barański . . .	·20
Uprawa buraków. — Jerzy Turnau (wyczerpane).	
O sposobie uprawy lnu — L. Langen . .	—·20
Kultura lnu w Belgii — Wł. Noskowski . .	—·50
Telegraficzne przepowiednie pogody — K. Szulc .	—·20
Zbiorowe doświadczenia nawozowe — J. M. Pomorski i Br. Janowski	—·20
Wyniki polowych doświadczeń rolniczych — J. M. Pomorski i Br. Janowski	—·50
O telegraficznych przepowiedniach pogody — Br. Janowski	—·10
O telegraficznych prohnozach pohody — Bronisław Janowski	—·10
Indywidualne żywienie krów dojnych — J. Marszałkowicz. Wyd. drugie (wyczerpane).	
Podręcznik techniki mleczarskiej — Inż. Z. Chmielewski	2·—
Główne zasady hodowli bydła — Wł. Szybiński .	—·30
O ulgach w podatku gruntowym — L. Switalski	2·—
Kwestye nawozowe — Dr. P. Wagner, tłum. z niemieckiego.	—·50
Pereszczeplowanie derew owoczewych — Dr. St. Goliński, tłum. z polskiego	—·50
Nawozy własnoho hospodarstwa — A. Swieżawski, tłum. ruskie z polskiego	—·50
O używaniu korow do zapriahania — tłum. ruskie z polskiego (wyczerpane)	—·10
Plan i kosztorys stajni dla 50 krów — K. Kuhl	—50

Ruch pociągów kolejowych.

ważny od 1. maja 1907 według czasu środkowo-europejskiego.

Przychodzą do Lwowa:

Z Krakowa: **2.31***, **9.50**, **8.40***, 5.50, 9.45, 5.25, 1.30*.
Z Rzeszowa: 1.10.
Z Podwołoczysk na dworzec główny: 7.20, 12.00, 2.16*, 5.40, **10.30**
Z Podwołoczysk na Podzamcze: **10.12**, 7.01, 11.40, 2.00*, 5.15.
Z Czerniowiec: **12.20***, **9.00**, 3.55, 2.25*, 8.05.
Z Kołomyi: 10.05.
Z Rawy i Sokala: 7.10, 12.40.
Z Jaworowa: 8.22, 5.00.
Z Sambora: 8.00, 1.55, **9.20**, 10.30.
Z Ławocznego: 7.29, 11.50, **10.50**.
Z Tuchli: 3.51.
Z Bełzca: 4.50.

Odchodzą ze Lwowa:

Do Krakowa: **6.15**, **12.45***, **3.45**, 2.45*, 8.25*, 8.40, **11.00**.
Do Rzeszowa: 4.05.
Do Podwołoczysk z dw. głównego: **7.00**, 10.45, **2.17***, 6.20, 11.15.
Do Podwołoczysk z Podzamcza: **7.24**, **11.35**, **1.13**, 6.35, 2.32*
Do Czerniowiec: **2.51***, **10.40**, 6.10, 9.20, 1.55.
Do Stryja: **11.30**.
Do Rawy i Sokala: 6.12, **7.10**.
Do Jaworowa: 6.58, **6.30**.
Do Sambora: 6.00, 9.05, 4.30, **10.51**.
Do Kołomyi i Żydaczowa: 2·25.
Do Przemyśla, Chyrowa: **7.20**.
Do Ławocznego 7.30, 2.36, **6.25**.
Do Bełzca: 11.05.
Do Stanisławowa, Czortkowa, Husiatyna 5.50.

*) Gwiazdkami oznaczono pociągi pospieszne.

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: *Bronisław Janowski.*

OGŁOSZENIE.

W krajowej Szkole ogrodniczej w **Tarnowie** rozpoczyna się rok szkolny 1908/1909 **w pierwszej połowie kwietnia 1908**. Celem krajowej Szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest: teoretyczne i praktyczne wykształcenie młodzieży na ogrodników uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich.

Do Szkoły tej może być przyjęty każdy kandydat, który:

1) wykaże się, że przynajmniej **15 rok** życia ukończył, że odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej, jest umysłowo i fizycznie zdrów i nienagannych obyczajów;

2) w terminie przez Dyrekcję oznaczonym złoży **egzamin wstępny**, służący do ocenienia, czyli kandydat jest wogóle dostatecznie rozwinięty umysłowo, ażeby mógł korzystać z nauk w tej szkole udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej, **jednoroczną praktykę ogrodniczą**, a uczynią zadość powyż wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo do przyjęcia przed innymi.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 330 koron rocznie. Synowie ubogich rodziców przyjęci być mogą na koszt funduszu krajowego.

Każdy wstępujący do zakładu powinien być zaopatrzony w dostateczną bieliznę i dobre buty juchtowe.

Podania o przyjęcie wnosić należy **najdalej do 15. marca 1908**. do Dyrekcyi krajowej Szkoły ogrodniczej w Tarnowie, która na żądanie udzieli wszelkich bliższych wyjaśnień.

Oprócz zwyczajnych uczniów Dyrekcya przyjmuje także praktykantów ogrodniczych. 34 1 3

Ważne dla myśliwych! Doświadczoną przynętę do trucia lisów dostać można w aptece **Stanisława Lachowicza** w Jaworowie a także za przysłaniem pozwolenia c. k. Władzy gotowe gałki strychninowe. Kilogram przynęty 7 kor. gałki strychninowe 10 sztuk 3 koron. 17 3—3

Konie, woły, owce i świnie wszystkich niemieckich, holenderskich i angielskich ras dostarcza tanio
14 2—13 **U. WOLF stowarzyszenie handlowe Golzwarden w Oldenburgu.**
Najlepsze referencye.

Buhajki półkrwi Oldenburgi ma na sprzedaż Zarząd dóbr Derewlany p. Milatyn nowy. 33 1—3

Adjunkt gospodarczy lat 19 z trzechletnią praktyką we większym skarbie w Galicyi poszukuje posady od 1-go marca lub kwietnia. Zgłoszenia pod „Adjunkt“ poste-restante Nisko. 40 1—1

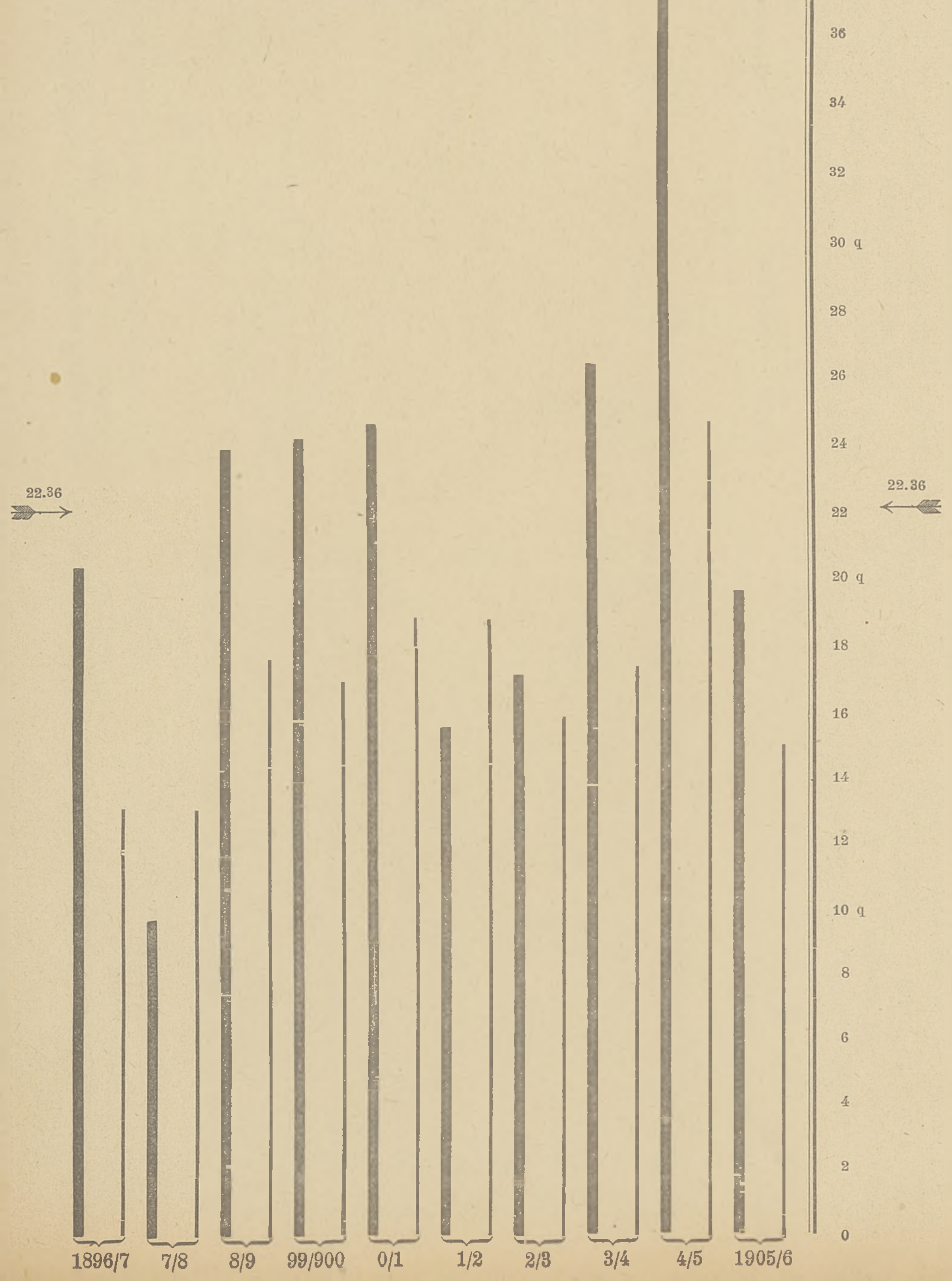
Ekonom samoistny energiczny w sile wieku z chlubnemi świadectwami znajdzie zaraz umieszczenie. Nieuwzględnione odpisy świadectw wraz z warunkami zostaną bez odpowiedzi. Barański Łukawica Niżna p. Stryj. 41 1—1

Kartofle 5000 q. karmazynów i sinych olbrzymów do sprzedania. Barański Łukawica Niżna p. Stryj. 42 1—1

Obora zarodowa w Uhercach p. Gródek Jagielloński ma na sprzedaż młode buhajki pół-krwi Oldenburg **pięknej budowy** w cenie 1 K. za kg. żywej wagi. 43 1—5

Dublany.
Plony żyta z hektara
w cetn. metrycznych
za lata od 1896/7 do 1905/6.

Linie grube oznaczają plony. — Linie cienkie obszary uprawne. — Strzałka oznacza plon średni.

Dublany.
Plony ziemniaków z hektara
w cetnarach metrycznych
za lata od 1896/7 do 1905/6.

Linie grube oznaczają plony. — Linie cienkie obszary uprawne. — Strzałka oznacza plon średni.

